

De Europese Commissie
De Commissaris voor Energie

www.vrom.nl

**Informatieverzoek inzake Richtlijn 2002/91 inzake energieprestaties van gebouwen
- antwoord NL**

Datum	Kenmerk
	DBO2005192546
Uw brief	Uw kenmerk
11 juli 2005	TREN/D1/KP/ic D(2005) 114824

Uwe Excellentie,

Hierbij reageer ik namens de Nederlandse regering op uw brief van 11 juli 2005, kenmerk TREN/D1/KP/ic D(2005) 114824, over de voortgang van de Nederlandse implementatie van richtlijn 2002/91/EG (Richtlijn 2002/91/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2002 betreffende energieprestatie van gebouwen).

In deze brief vraagt uw Commissie de Nederlandse regering om informatie over de volgende aspecten. Uw diensten hebben vernomen dat Nederland zou overwegen de toepassing van de artikelen 7, 8 en 9 van de richtlijn wegens een gebrek aan gekwalificeerde deskundigen conform artikel 15, tweede lid, van de richtlijn uit te stellen. Tevens hebben uw diensten een klacht ontvangen van de AVEPA, waarin wordt gesteld dat Nederland al genoeg gecertificeerde deskundigen heeft en dat sommige deskundigen gedwongen worden hun zaak te sluiten, omdat het hen niet wordt toegestaan werkzaamheden te verrichten waar ze voor zijn opgeleid. Uw Commissie wenst te vernemen hoe een en ander zich tot elkaar verhoudt.

Tot slot vraagt uw Commissie aan te geven op welke manier de Nederlandse regering de richtlijn gaat implementeren.

Hieronder wil ik uw Commissie informeren over de stand van zaken betreffende de omzetting van de richtlijn in de Nederlandse wet- en regelgeving. Tevens wordt ingegaan op de klacht van AvEPA.

Reeds geïmplementeerde verplichtingen

De verplichtingen die uit de richtlijn voortvloeien dienen voor 4 januari 2006 te zijn omgezet in nationale regelgeving. Aan een aanzienlijk deel van deze verplichtingen wordt door Nederland reeds voldaan. Nederland kent namelijk reeds een rekenmethodiek voor het bepalen van de energieprestaties van gebouwen en beschikt al over wettelijke voorschriften voor de energieprestatie van nieuwbouw en renovatie van bestaande bouw. Naar verwachting zullen deze eisen voor woningbouw per 1 januari 2006 zelfs opnieuw worden aangescherpt. Een aanscherping van de eisen voor utiliteitsbouw is momenteel onderwerp van onderzoek. Voor bestaande bouw worden minimum eisen gesteld ten aanzien van isolatie

en ventilatie.

Sinds invoering van de energieprestatienormen worden de eisen voor nieuwbouw periodiek herzien. Indien kosteneffectieve aanscherping mogelijk is, wordt deze doorgevoerd. Inmiddels zijn de normen zodanig streng dat bij alle gebouwen reeds alternatieve energiesystemen dienen te worden overwogen bij het ontwerp om aan de norm te kunnen voldoen. Hiermee wordt dus al voldaan aan de richtlijn.

Ook kent Nederland op grond van de Wet milieubeheer reeds een periodiek keurings- en onderhoudsregime voor CV-ketels met een vermogen groter dan 100 kW. Een uitgebreide toelichting op de voorschriften van de richtlijn waar Nederland reeds invulling aan geeft, treft u aan in de bijlage van deze brief.

Onderdelen die nog moeten worden bestudeerd

Een aantal onderdelen van de Europese richtlijn maakt op dit moment nog geen onderdeel uit van de Nederlandse wet- en regelgeving. Het betreft de volgende onderdelen:

- 1 De verplichting tot het overleggen van een energieprestatiecertificaat bij bouw, verkoop of verhuur van gebouwen;
- 2 De verplichting tot het periodiek laten uitvoeren van inspecties aan:
  - o CV-ketels met een vermogen van 20-100 kW die werken op niet hernieuwbare vaste of vloeibare brandstof;
  - o CV-ketels met een vermogen van meer dan 20 kW en die tevens ouder zijn dan 15 jaar;
  - o Airco's met een koelvermogen van meer dan 12 kW.

De afgelopen tijd is de omzetting in Nederlandse wet- en regelgeving voorbereid. Voor het deel van de richtlijn dat nog geïmplementeerd moet worden, is het Besluit energieprestatie gebouwen opgesteld. Op 8 juli en vervolgens op 25 augustus j.l. is het besluit ter besluitvorming voorgelegd aan de ministerraad en vervolgens na intensieve bespreking, aangehouden. De Nederlandse regering heeft haar zorgen geuit over de hoge administratieve lasten voor burgers en bedrijven die de uitvoering van de richtlijn met zich brengt. De extra administratieve lasten die de verplichtingen uit de richtlijn met zich brengen blijken zeer hoog te zijn, vooral als gevolg van het verplichte energieprestatiecertificaat en de verplichte installatiekeuringen. De richtlijn brengt € 81,5 miljoen aan extra administratieve lasten met zich, waarvan € 44,2 miljoen betrekking heeft op bedrijven en € 37,3 miljoen op burgers. Deze toename van de administratieve lasten staat op gespannen voet met het streven van de Nederlandse regering om de administratieve lasten in deze kabinetsperiode met tenminste 25% te verminderen. Dat ook de Europese Commissie, mede in het kader van de implementatie van de Lissabonagenda, het verminderen van de administratieve lastendruk hoog op de politieke agenda heeft staan, waardeert de Nederlandse regering overigens zeer.

Tegelijkertijd onderzoekt de Nederlandse regering hoe de verdere implementatie van de EU-richtlijn gecombineerd kan worden met andere maatregelen ter stimulering van een betere energieprestatie van gebouwen. Daarbij kan o.a. gedacht worden aan fiscaal instrumentarium, maar ook aan "witte certificaten". Daarnaast wordt bezien hoe een combinatie gezocht kan worden met het zogenaamde "woningwaarderingstelsel", zodat het ook voor verhuurders financieel aantrekkelijker wordt om energiebesparende maatregelen te treffen in hun woningen. Een dergelijke combinatie van energieprestatiecertificaten en flankerende maatregelen leidt tot een grotere verbetering van de energieprestatie van gebouwen dan alleen de introductie van energieprestatiecertificaten.

Vervolgstappen

Graag neem ik hiervoor elk misverstand weg: de Nederlandse regering ondersteunt het oogmerk en doel van de richtlijn volledig. De noodzaak tot energiebesparing en het waarborgen van de leveringszekerheid van energie worden door haar nadrukkelijk onderschreven. Het Nederlandse energiebesparingsbeleid in de gebouwde omgeving is ambitieus en heeft zich de afgelopen jaren gericht op het verbeteren van de

energetische kwaliteit van de nieuwbouw door middel van de energieprestatienormering en het verbeteren van de bestaande voorraad door gericht subsidie-instrumentarium en communicatie.

De verdere implementatietermijn van de EU-richtlijn wil de Nederlandse regering zoveel mogelijk combineren met flankerende maatregelen, waardoor het doel van de richtlijn waar mogelijk marktconform bereikt wordt. Daarvoor is echter enige tijd nodig om e.e.a. verder voor te bereiden. Daardoor zal het niet lukken om de nog niet geïmplementeerde onderdelen van de EU-richtlijn in januari 2006 omgezet te hebben in Nederlandse wet- en regelgeving. De Nederlandse regering zal echter voortvarend verdere stappen ondernemen om de energieprestatie van gebouwen te verbeteren en ik verwacht dat de Nederlandse regering nog eind dit jaar besluit zal nemen over een zo efficiënt mogelijke wijze van implementatie van de resterende onderdelen van de richtlijn in Nederland.

De klacht van AvEPA

In de brief vraagt uw Commissie om een reactie op de klacht die AvEPA bij u heeft ingediend over de wijze waarop de richtlijn wordt omgezet in Nederlandse wet- en regelgeving. In deze klacht wordt gesteld dat Nederland al genoeg gecertificeerde deskundigen heeft en dat sommige deskundigen gedwongen worden hun zaak te sluiten, omdat het hen niet wordt toegestaan werkzaamheden te verrichten waar voor ze zijn opgeleid. Uw Commissie wenst te vernemen hoe een en ander zich tot elkaar verhoudt.

Hoewel de Nederlandse regering geen kennis heeft van de klacht en de onderbouwing daarvan die AvEPA bij uw Commissie heeft neergelegd over het Nederlandse beleid ten aanzien van de omzetting van deze richtlijn, is de inhoud van de klacht zoals deze is verwoord in de brief van u naar het oordeel van de Nederlandse regering niet terecht. Enige jaren geleden heeft de Nederlandse regering het beleidsvoornemen opgevat om woningeigenaren de mogelijkheid te bieden inzicht te krijgen in de energieprestatie van hun bestaande woning en om de burger te ondersteunen bij het nemen van investeringsbeslissingen bij de energetische verbetering daarvan. Daarom is een infrastructuur opgezet om energieprestatieadviezen (EPA) te verstrekken. De markt van EPA adviseurs is tijdelijk indirect ondersteund geweest door subsidie van rijksweg te verstrekken aan woningeigenaren voor het laten opstellen van een EPA en het treffen van energiebesparende maatregelen. Deze subsidiëring is twee jaar geleden beëindigd. Sinds die tijd dient de EPA-branche op eigen benen te staan. EPA-adviseurs kunnen dus nog steeds energieprestatieadviezen uitbrengen. De Nederlandse regering werpt op geen enkele manier belemmeringen op voor de EPA-branche om energieadviezen te verstrekken. Wel wordt op dit moment gewerkt aan kwaliteitsverbetering van de bestaande EPA-systematiek. Vanuit consumentenorganisaties zijn de afgelopen jaren namelijk diverse malen klachten vernomen over de kwaliteit van het vrijwillige energieprestatieadvies voor woningen. Om die reden heeft de Nederlandse regering het initiatief genomen de bestaande EPA-systematiek te verbeteren en te vereenvoudigen vooruitlopend op de invoering van de certificaatverplichting.

Conclusie

Nederland heeft reeds een belangrijk deel van de verplichtingen die voortvloeien uit de EU-richtlijn omgezet in Nederlandse wet- en regelgeving.

De Nederlandse regering zal de Europese Commissie rond 1 januari 2006 informeren over een zo efficiënt mogelijke wijze van implementatie van de resterende onderdelen van de richtlijn.

Met het bovenstaande vertrouwt de Nederlandse regering aan uw verzoek om inlichtingen voldaan te hebben. Ik kan mij voorstellen dat het bovenstaande nog vragen bij u oproept. Heel graag wil ik u het Nederlandse besluit persoonlijk toelichten, om ook uw visie en suggesties te kunnen vernemen. Indien u daarmee instemt, zal de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging EU daartoe contact met uw kabinet opnemen.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Sybilla M. Dekker

Bijlage 1 Voorschriften uit de Europese richtlijn waaraan Nederland reeds voldoet

Artikel 3 Vaststelling van een berekeningsmethodiek

Nederland kent sinds 1995 een wettelijk bepaalde berekeningsmethodiek voor de energieprestatie van nieuwbouw woningbouw en utiliteitsgebouwen, de Energieprestatiecoëfficiënt (EPC) geheten. Deze methodiek dient op grond van de bouwregelgeving verplicht te worden toegepast bij nieuwbouw en bij zeer ingrijpende renovatie van zowel woningen als utiliteitsgebouwen. Daarnaast kent Nederland sinds 2000 een door de markt ontwikkelde berekeningsmethodiek voor de energieprestatie van bestaande woningen. Deze methodiek, Energieprestatieadvies (EPA) geheten, is vrijwillig toepasbaar. Het gebruik van deze systematiek door woningeigenaren is in de jaren 1999 tot en met 2003 financieel gestimuleerd geweest door energiepremieregelingen en door specifieke regelingen van energiebedrijven en gemeenten. In 2004 is een EPA -module voor utiliteitsbouw ontwikkeld, die momenteel wordt getest. Gelet de commerciële belangen van de utiliteitssector dient de betrouwbaarheid van het certificaat gewaarborgd te zijn om de risico's van waardevermindering van gebouwen als gevolg van onjuiste advisering te voorkomen. Nederland heeft ervoor gekozen om het bestaande onderscheid tussen bepaling van de energieprestatie van nieuwbouw en bestaande bouw vooralsnog te handhaven in afwachting van het gereedkomen van de betreffende CEN-normen en beide methodieken pas per 2008 te integreren. De eerste voorbereidingen hiervoor zijn evenwel reeds getroffen.

Vanwege het reeds voorhanden zijn van de vrijwillige EPA-systematiek is ervoor gekozen om deze systematiek aan te passen aan de voorschriften van de Europese richtlijn. Op een tweetal punten wordt de systematiek behoorlijk aangepast. De eerste aanpassing betreft het terugbrengen van de kosten van een EPA voor burgers en bedrijven door de opnamemethodiek te vereenvoudigen, het maatwerkadvies te vervangen door een standaardadvies en gedeeltelijke zelfwerkzaamheid van de gebouweigenaar mogelijk te maken. De tweede aanpassing van de EPA-systematiek betreft de verbetering van de kwaliteitsborging. De afgelopen jaren zijn er namelijk geregeld klachten geuit door burgers en consumentenorganisaties over de kwaliteit van het EPA. Omdat het instrument een verplicht karakter krijgt is het noodzakelijk dat de kwaliteit van het energieprestatiecertificaat goed gewaarborgd is. Op dit moment wordt gewerkt aan aanpassing van de betreffende beoordelingsrichtlijnen.

Artikelen 4, 5, 1^e alinea en 6 Vaststelling van de eisen voor de energieprestatie

Zoals hierboven reeds is aangegeven worden in Nederland al energieprestatie-eisen aan nieuwbouw en ingrijpende renovatie gesteld. Deze eisen zijn in de afgelopen jaren geregeld aangepast aan de stand der techniek. Voor woningbouw geldt momenteel een EPC van 1,0. Per 1 januari 2006 zal de EPC-eis voor woningbouw onder voorbehoud van instemming van de Tweede Kamer worden aangescherpt naar 0,8. Voor utiliteitsbouw geldt een differentiatie in de EPC-eis voor een aantal sectoren vanwege de grote verschillen binnen dit bouwsegment. Een aanscherping van de EPC voor utiliteitsbouw is momenteel onderwerp van onderzoek.

Voor bestaande bouw worden op het terrein van energieprestatie minimale eisen gesteld ten aanzien van isolatie en ventilatie. Dit hangt samen met de systematiek van de Nederlandse bouwregelgeving, waarbij de eisen voor bestaande bouw zich altijd op minimumniveau bevinden uit oogpunt van verworven recht. Nederland geeft derhalve reeds uitvoering aan hetgeen artikel 4, 5 (1^e alinea) en 6 van de Europese richtlijn beoogt.

Dat deze aanpak zijn vruchten afwerpt wordt bevestigd door de ontwikkelingen in het Nederlandse aardgasgebruik in huishoudens. In de afgelopen jaren daalt het gemiddeld gasverbruik van woningen met 2% per jaar als gevolg van de ambitieuze prestatienormering voor nieuwbouw en stimuleringsregelingen als b.v. de Tijdelijke regeling energiepremies (EPR) die de toepassing van isolatie en het gebruik van zuinige CV-ketels of duurzame energie heeft gestimuleerd.

Artikel 5 Haalbaarheid alternatieve energiesystemen

Artikel 5 van de Europese richtlijn bepaalt dat bij nieuwbouw met een vloeroppervlak van meer dan 1000 m² de toepassing van alternatieve energiesystemen wordt overwogen. De Nederlandse regering voldoet

reeds aan deze verplichting. Immers, door de hierboven reeds omschreven strenge energieprestatienormering voor nieuwbouwwoningen en nieuwbouw utiliteitsgebouwen dient de ontwerper reeds een afweging te maken over de toepassing van alternatieve energiesystemen.

Daarnaast kent het Nederlandse beleid zowel op rijks- als op gemeentelijk niveau diverse instrumenten die de toepassing van alternatieve en energiezuinige energievoorzieningen stimuleren bij de ontwikkeling van meer grootschalige locaties, zoals bijvoorbeeld woonwijken, kantoorparken en bedrijfsterreinen. Dit betreft o.a. het Programma Innovatieve Technieken Rijkshuisvesting (PIT), het instrument Energieprestatie op locatie (EPL) woningbouw voor zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Met name de EPL nieuwbouw heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke bijdrage geleverd aan de CO₂-reductie in de gebouwde omgeving. Op dit moment wordt een EPL voor utiliteitsbouw ontwikkeld en een instrument om duurzaamheidsprestaties van een woonwijk te kunnen bepalen, n.l. het Duurzaamheidsprofiel voor een wijk (DPL).

Artikel 8a De CV-ketelinspectie > 100 kW

De verplichting om grote CV-ketels periodiek te laten keuren, sluit aan op de bestaande praktijk in Nederland. Nederland kent op basis van de Wet milieubeheer een onderhoudsverplichting voor inrichtingen met CV-ketels met een nominale belasting van meer dan 120 kW (tweejaarlijks) en andere verwarmingssystemen (jaarlijks). Deze verplichting is echter niet gekoppeld aan het vermogen van de opgestelde CV-ketel, maar aan de aard van de inrichting. Omdat in Nederland het vermogen van een CV-ketel anders wordt berekend, n.l. aan de hand van het eindgebruik inclusief transmissieverlies, wordt in de regelgeving uitgegaan van een nominale belasting van 120 kW. Dit is omgerekend gelijk aan een nominaal vermogen van 100 kW. Omdat de bestaande onderhoudsverplichting ook een beoordeling dient te bevatten over de afstelling van de CV-ketel, voldoet deze aan de richtlijn.